

Handläggare
Christina Witt
Telefon: 08-50810345

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2018-08-30

Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Inspektionen för vård och omsorg som svar på krav på att vidta åtgärder efter beslut i tillsynsärende (Dnr 8.5-39583/2017-4).

Christina Klang
Stadsdelsdirektör

Jan Rönnberg
Avdelningschef

Sammanfattning

I november 2017 genomförde Inspektionen för vård och omsorg (IVO) en tillsyn av familjeenhetens handläggning av inkomna anmälningar avseende barn och unga upp till 20 år som inte har lett till utredning, så kallade förhandsbedömningar. Tillsynen var initierad av IVO.

Vid inspektionen framkom bland annat att familjeenheten har gjort bedömningar av om den som anmälan avser är i behov av omedelbart skydd, samt att beslut har fattats i samtliga ärenden om att inte inleda utredning inom lagstadstadgade 14 dagar. IVO bedömer att enheten brustit då det i ett av tolv granskade ärenden inte fattats beslut om att inleda utredning utan dröjsmål enligt 11 kap 1 § socialtjänstlagen. Ärendet rör en risk för avhysning.

Förvaltningen har vidtagit åtgärder för att utveckla enhetens arbete, bland annat har en särskild mottagningsgrupp med nära chefsstöd inrättats som ger goda förutsättningar för en rättssäker handläggning vid förhandsbedömningar och att utredningar inleds när information framkommit som kan föranleda någon åtgärd från nämnden.

Bakgrund

Den 24 november 2017 genomförde Inspektionen för vård och omsorg (IVO) en tillsyn av familjeenhetens handläggning av inkomna anmälningar avseende barn och unga upp till 20 år som inte har lett till utredning, så kallade förhandsbedömningar. Tillsynen var initierad av IVO. Östermalms stadsdelsnämnd var en av flera stadsdelsnämnder och kommuner som granskades under hösten 2017. IVO har under granskningen genomfört intervjuer med enhetschef och socialsekreterare, samt gjort en dokumentationsgranskning av tolv ärenden.

Efter inspektionen beslutade IVO att nämnden ska säkerställa att:

- Utredning enligt 11 kap 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL inleds utan dröjsmål av vad som kommit till nämndens kännedom och kan föranleda någon åtgärd från nämnden.

Östermalms stadsdelsnämnd ska efter stadsdelsnämndens sammanträde den 30 augusti 2018 redovisa för IVO vilka åtgärder man har vidtagit.

Ärendet

Utifrån tillsynen bedömer IVO att enheten gjort bedömningar om den som anmälan avser behöver omedelbart skydd i enlighet med bestämmelserna i 11 kap 1 a § SoL. I samtliga granskade förhandsbedömningar framgår datum för när skyddsbedömningen har gjorts, av vem samt befattning. Skyddsbedömningarna har gjorts inom tidsramen för när en skyddsbedömning sak göras. Skyddsbedömningarna är motiverade men IVO anser att de är kortfattat skrivna och att saklig information saknas om hur man kommit fram till bedömningen. IVO anser att enheten behöver se över sina rutiner så att dokumentationen av skyddsbedömningarna följer gällande lag.

IVO bedömer vidare att enheten fattat beslut om att inte inleda utredning inom den tidsgräns som anges i 11 kap 1 a § SoL. I samtliga av de tolv granskade förhandsbedömningarna har bedömningar skett inom fjorton dagar från det att anmälan inkom. Enheten har inte tagit kontakter utöver vad som är relevant under förhandsbedömningarna.

I sju av de granskade förhandsbedömningarna saknas en motivering till varför samtal med barnet inte har skett. IVO avstår att ställa krav på åtgärder då enheten vidtagit åtgärder för att förbättra arbetet med

förhandsbedömningar. IVO påminner om ansvaret för att bedriva egenkontroll för att säkerställa att vidtagna åtgärder får effekt.

I ett fall av de tolv förhandsbedömningarna bedömer IVO utifrån granskad dokumentation att nämnden brustit då den inte beslutat att inleda utredning enligt 11 kap 1 § SoL. Av dokumentationen i ärendet framgår att anmälan som avser risk för avhysning bedöms som allvarlig och att socialtjänsten överlåter åt föräldrarna att ta kontakt med socialsekreteraren. När föräldrarna inte tar kontakt avslutas förhandsbedömningen med motiveringen att föräldrarna inte kontaktat socialtjänsten. Samtal har inte heller hållits med barnet/barnen. Av beslutet från IVO framgår att ett hot om avhysning är en allvarlig situation för ett barn och det kan vara en indikation på att föräldrar brister i omsorgen om barnen i övrigt. Barnens situation kan därför behöva utredas närmare enligt 11 kap 1 § SoL.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen, familjeenheten.

Förvaltningens synpunkter och åtgärder

Den tillsyn IVO har gjort pekar på viktiga delar i kvalitetsarbetet som förvaltningen behöver utveckla.

I sju av de granskade förhandsbedömningarna saknas en motivering till varför samtal med barnet inte har skett. Under hösten 2017 samt våren 2018 har enhetens särskilda metodstödjare tillsammans med en socialsekreterare genomfört egenkontroll/egengranskning med fokus på om samtal med barnet har hållits under såväl förhandsbedömningar samt utredningar, och i vilken utsträckning det finns en väl beskriven motivering i det fall samtal inte har hållits med barnet. Resultaten av egenkontrollen kommer att presenteras på enheten efter sommaren och eventuella förbättringsområden som framkommit kommer enheten att arbeta vidare med under hösten.

Fram till den 1 januari 2018 har familjeenhetens utredningsgrupp ansvarat för all handläggning av inkommande anmälningar, ansökningar samt utredningar inom barn- och ungdomsvården. Från den 1 januari har enheten förstärkts och en särskild mottagningsgrupp inrättats på familjeenheten, bestående av två socialsekreterare samt en ny tjänst som biträdande enhetschef. Inrättandet av mottagningsgruppen förväntas tillgodose det ökade inflödet av anmälningar, kravet på skyndsamma

förhandsbedömningar och skyddsbedömningar, öka barns delaktighet under förhandsbedömningar, samt säkerställa att den skriftliga motivering i de fall barnets röst inte blivit hörd vid förhandsbedömningen är väl motiverad.

Mottagningsgruppens socialsekreterare har ett avstämningsmöte med biträdande enhetschef varje morgon, där nya ärenden fördelas och bedöms så att beslut om att inleda utredning kan fattas utan dröjsmål och handläggningen av inledda utredningar kan påbörjas snarast. En rutin har upprättats och implementerats så att handläggningen av förhandsbedömningar följer gällande lagstiftning. Enhetens medarbetare har tagit del av Socialstyrelsens vägledning *”Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga vräkningar”*. Rutiner finns hur olika enheter och funktioner inom förvaltningen ska samarbeta för att i möjligaste mån undvika avhysningar.

Då mottagningsgruppen specifikt ägnar sig åt förhandsbedömningar med dagliga ärendeavstämningar med biträdande enhetschef förväntas en betydande kvalitetshöjning avseende rättssäkerhetsperspektivet, vilket säkerställer att utredning enligt 11 kap 1 § SoL inleds utan dröjsmål av vad som kommit till nämndens kännedom och kan föranleda någon åtgärd från nämnden.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet överlämnas till IVO som svar på krav åtgärd.

Bilagor

Beslut från IVO, (Dnr 8.5-39583/2017-4)